

LIETUVOS TSR MOKSLŲ AKADEMIJA
ISTORIJOS INSTITUTAS
LIETUVOS TSR ISTORIJOS PROBLEMINĖ MOKSLINĖ TARYBA

LIETUVOS
ISTORIJOS
METRAŠTIS

1981 METAI

VILNIUS „MOKSLAS“ 1982

INSTITUTE OF HISTORY
OF THE ACADEMY OF SCIENCES OF THE LITHUANIAN SSR
THE SCIENTIFIC PROBLEM BOARD
OF THE HISTORY OF THE LITHUANIAN SSR

THE YEAR-BOOK
OF LITHUANIAN
HISTORY

1981

VILNIUS

1982

INSTITUT FÜR GESCHICHTE
DER AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN DER LITAUISCHEN SSR
PROBLEMISCHER-WISSENSCHAFTLICHER RAT
FÜR GESCHICHTSFORSCHUNG DER LITAUISCHEN SSR

J A H R B U C H
F Ü R L I T A U I S C H E
G E S C H I C H T E

1981

VILNIUS

1982

АКАДЕМИЯ НАУК ЛИТОВСКОЙ ССР
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ
НАУЧНЫЙ СОВЕТ ПО ПРОБЛЕМАМ ИСТОРИИ
ЛИТОВСКОЙ ССР

ЕЖЕГОДНИК
ИСТОРИИ
ЛИТВЫ

ГОД 1981

ВИЛЬНИУС «МОКСЛАС» 1982

Redakcinė kolegija

Bronius VAITKEVIČIUS (vyr. redaktorius), Alfonsas EIDINTAS, Mečislovas JUCAS, Vytautas MERKYS, Vacys MILIUS, Leonas MULEVIČIUS, Rita STRAZDŪNAITĖ (sekretorė), Tamara TARŠILOVA, Adolfas TAUTAVIČIUS, Irena VALIKONYTĖ, Regina ŽEPKAITĖ (vyr. redaktoriaus pavaduotoja)

Li 237 **Lietuvos istorijos metraštis- Ежегодник истории Литвы** -The year-book of Lithuanian history / LTSR MA Istorijos in-tas, LTSR istorijos problem. moksl. taryba; Red. kolegija: B. Vaitkevičius (vyr. red.) ir kt.— V.: Mokslas.

Leidž. nuo 1973 m.
1981 m. 1982 m. 176 p. Lygiagr. antr. taip pat vok. Str. santr. rus. Bibliogr. išnašose.

Leidinyje sprendžiama piliakalnių apgyvenimo pradžios problema, nagrinėjami Lietuvos didžiojo kunigaikščio Jogailos veiksmai Kulikovo mūšio laikotarpiu. Apžvelgiamas Pilėnų tapatinimo su Ponia tradicijos atsiradimas ir kt.

05050400000

L $\frac{10604-017}{M 854(08)-82}$ Ž-82

BBK 63.3(2L)
9(TL)

Išleista LTSR MA Istorijos instituto užsakymu

0505040000

M $\frac{10604-017}{M 854(08)-82}$ Ž-82

© LTSR MA Istorijos institutas, 1982

LIETUVOS TSR MA ISTORIJOS INSTITUTO LEIDINIŲ 1981 M. BIBLIOGRAFIJA

a. Planiniai darbai

Čepulienė S. Už kovingas profsajungas: LKP vaidmuo organizuojant profsajung. judėjimą burž. Lietuvoje (1919 m. antroji pusė—1940.VI.15).—V.: Mintis, 1981.—268 p., schem.—Antraše: LTSR MA Istorijos in-tas, LTSR aukšt. ir spec. vid. mokslo m-ja. Bibliogr.: p. 208—243. 1500 egz.

Rec.: Freidheimas P.—Laikas ir įvykiai, 1982, Nr. 2, p. 8—9; Tas pats rus.; Griškūnaitė E. Visada avangarde.—Tiesa, 1982, vas. 2; Sinkevičius V. Kovos puslapiai.—Darbas ir poilsis, 1981, Nr. 12, p. 10.

Etnografiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1979 ir 1980 metais: (Konferencijos, skirtos etnogr. ekspedicijų rezultatams aptarti, tezės. Vilnius, 1981 m. gruod. 22 d.)/LTSR MA Istorijos in-tas; Red. kolegija: J. Mardosa, V. Morkūnas (ats. red.), A. Vyšniauskaitė.—V.: Ist. in-tas, 1981.—125 p.—Aut.: V. Baltrušaitis, I. Butkevičius, I. Čepienė, V. Dagiene, V. Dagys, A. Daniliauskas, S. Daunys, I. Jablonskis, P. Kalnius, A. Kargaudienė, J. Kudirka, V. Kulikauskienė, J. Laniauskaitė—E. Morkūnienė, V. Mačiekus, J. Mardosa, V. Milius, M. Miliuvienė, E. J. Morkūnas, V. Morkūnas, E. Nenartavičiūtė, L. Piškinaitė-Kazlauskienė, J. Savickienė, V. Siaurusaitis, V. Statkevičius, A. Stravinskas, G. Tallat-Kelpšaitė-Niunkienė, A. Vyšniauskaitė.—Bibliogr. nuorodos išnašose. 8 sp. l. 500 egz. op

Iš lietuvių etnogenezės: (Str. rinkinys) / LTSR MA Istorijos in-tas; Red. kolegija: J. Jurginis, R. Merkienė (ats. red.), R. Volkaitė-Kulikauskienė ir kt.—V.: Mokslas, 1981.—120 p., iliustr., žemėl.—Aut.: G. Česnys, A. Girdenis, E. Gudavičius, M. Jučas, J. Jurginis, F. Klimčiukas, V. Mažiulis, R. Merkienė, V. Milius, I. Papreckienė, A. Tau-tavičius, A. Vidugiris, Z. Zinkevičius. Santr. rus. Bibliogr. str. gale. 7,5 sp. l. 9,43 apsk. l. l. 1500 egz.

Ref.: Merkienė R. Kas buvo mūsų protėviai.—Naujos knygos, 1981, Nr. 2, p. 21—22, iliustr.

Iš lietuvių kultūros istorijos. T. 11. Butkevičius I., Kulikauskienė V., Miliuvienė M., Vyšniauskaitė A. Siuolaikinis Suvalkijos kaimas: Lietuvos socialistinio kaimo kultūra ir buitės. Red. kolegija: V. Morkūnas (ats. red.), V. Milius, E. Šopa; Iliustr. Ž. Mačionienė, R. Pilkaitė-Butvilienė; Rec. G. Tallat-Kelpšaitė-Niunkienė.—V.: Mokslas, 1981.—162 p., iliustr., 16 iliustr. lap.—Antraše: LTSR MA Istorijos in-tas. Str. santr. rus., vok. Bibliogr. nuorodos išnašose. 14,33 sp. l. 15,35 apsk. l. l. 4000 egz.

Rec.: Martinkus P. Pirmoji mokslinė vestuvių tradicijų studija.—Tarybinė Klaipėda, 1981, gruod. 27. Tas pats laikr. rus.

Jurginis J., Lukšaitė I. Lietuvos kultūros istorijos bruožai: (Feodalizmo epocha. Iki aštuonioliktojo amž.)/Red. kom-ja: M. Jučas, R. Plečkaitis, Z. Zinkevičius; Rec.: B. Genzelis ir V. Zaborskaitė.—V.: Mokslas, 1981.—345 p., iliustr., faks.—Antraše: LTSR MA. Istorijos in-tas. Bibliogr. nuorodos išnašose. Vardų rodyklė: p. 334—343. 21,75 sp. l. 27,54 apsk. l. l. 8000 egz.

Ref.: Gustaitė G. Pirmoji pakopa.—Naujos knygos, 1981, Nr. 5, p. 26—27, iliustr.

Rec.: Tyla A. Apie senąją lietuvių kultūrą.—Gimtasias kraštas, 1982, sausio 7, p. 6; Maksimaitienė O. Žvilgsnis į kultūros istoriją.—Komjaunimo tiesa, 1982, vas. 10. Aut. nurod. red. prierasė. Tas pats laikr. rus.; Kuzmickas B. Apie kultūros palikimą.—Kultūros barai, 1982, Nr. 2, p. 59—61; Martinaitis M. Istorija ir kultūra.—Literatūra ir

menas, 1982, vas. 27, p. 4—5; Ulčinaitė E. Lietuvos kultūros istorijos problemos.—Pergalė, 1982, Nr. 4, p. 174—177.

Kristijono Donelaičio palaikų tyrinėjimo medžiaga / LTSR MA liet. k. ir literatūros in-tas, LTSR MA Istorijos in-tas, LTSR kultūros min-ja; Red. kom-ja: K. Korsakas (pirm.), A. Tautavičius ir kt.—V.: Mokslas, 1981.—75 p., schem., 20 iliustr. lap. Santr. rus., vok. 5,56 sp. l. 6,35 apsk. l. l. 1000 egz.

Rec.: Jovaiša A. Vertinga tyrinėjimų medžiaga.—Pergalė, 1982, Nr. 2, p. 174—175.

Kryževičius V. Lietuvos privilegijuotieji miestai: XVII a. antroji pusė—XVIII a. / Rec.: ist. dr. S. Lazutka ir ist. k. R. Batūra.—V.: Mokslas, 1981.—143 p., iliustr.—Antrašė: LTSR MA Istorijos in-tas. Bibliogr.: p. 138—142, ir išnašose. 7,56 sp. l. 10,44 apsk. l. l. 10 000 egz.

Lietuvių materialinė kultūra IX—XIII a. [Kn.] 2 / LTSR MA Istorijos in-tas; Red. R. Volkaitė-Kulikauskienė; Rec. L. Vaitkunskienė.—V.: Mokslas, 1981.—168 p., iliustr., žemėl., 8 iliustr. lap.—Aut.: Z. Duksa, V. Kuncienė, R. Volkaitė-Kulikauskienė. Santr. rus., vok. Bibliogr.: p. 155—167, ir bibliogr. nuorodos išnašose. 13,5 sp. l.

Ref.: Ivanovienė S. Ginklai, prekyba ir pinigai.—Naujos knygos, 1981, Nr. 7, p. 16—17, iliustr.

Lietuvių teatras, 1918—1929 / LTSR MA Istorijos in-tas; Red. kolegija: J. Gaudrimas (ats. red.), R. Jakučionis, S. Noreikienė, M. Petuchauskas (ats. red.), A. Vengris; Rec. J. Lankutis, M. Malcienė, A. Samulionis.—V.: Mintis, 1981.—335 p., 24 iliustr. lap.—Aut.: Z. Dautartas, V. Mažeika, A. Vengris. Bibliogr. nuorodos išnašose. Pavardžių rodyklė: p. 323—334. 28,08 sp. l. 30,9 apsk. l. l. 8000 egz.

Ref.: Mėlynienė D. Lietuvos teatro istorija.—Naujos knygos, 1981, Nr. 7, p. 8.
Rec.: Girdzijauskaitė A. Reikšminga knyga apie lietuvių teatrą.—Gimtasis kraštas, 1981, spalio 1, p. 6; Samulionis A. Profesionaliojo teatro dešimtmetis.—Literatūra ir menas, 1981, lapkr. 21, p. 7; Didžgalvis V. Dramos teatro istorijos puslapiai.—Kultūros barai, 1982, Nr. 1, p. 66—67.

Lietuvos istorijos metraštis = Ежегодник истории Литвы = The Year-Book of Lithuanian History / LTSR MA Istorijos in-tas, LTSR istorijos problem. taryba; Red. kolegija: B. Vaitkevičius (ats. red.) ir kt.—V.: Mokslas.—Leidž. nuo 1971 m.

1979 m. 1981. 176 p. Aut.: I. Butkevičius, V. Daučudis, A. Gaigalaitė, V. Germanas, L. Gylienė, E. Gudavičius, M. Jučas, J. Jurginis, Z. Kiaupa, Krikštopaitis, Č. Mančinskas, J. Matuzevičius, R. Merkienė, M. Michelbertas, V. Milius, V. Morkūnas, L. Mulevičius, V. Niunka, A. Stravinskas, H. Šadžius, I. Svereikaitė, A. Tautavičius, A. Tyla, J. Tumelis, L. Vaitkunskienė, A. Visockis, F. Žigaras, P. Žostautaitė. Lygiagr. antr. taip pat vok. Str. santr. rus. LTSR Istorijos in-to leid. 1979 m. bibliogr. / O. Adomonienė, p. 140—142. Bibliogr. nuorodos išnašose. 12,87 sp. l. 16,56 apsk. l. l. 1500 egz.

1980 m. 1981. 176 p. Aut.: I. Butkevičius, G. Cesnys, A. Daniliauskas, A. Eidintas, A. Gaigalaitė, A. Girininkas, E. Gudavičius, N. Kastanauskaitė, Z. Kiaupa, J. Kiaupienė, J. Kudirka, R. Kulikauskienė, S. Lazutka, I. Lukšaitė, J. Matusevičius, V. Milius, L. Mulevičius, H. Šadžius, A. Tautavičius, A. Tyla, L. Vaitkunskienė, K. Viščinis, F. Žigaras. Lygiagr. antr. vok. Str. santr. rus. LTSR MA Istorijos in-to leid. 1980 m. bibliogr. / O. Adomonienė, p. 149—151. Bibliogr. nuorodos išnašose. 12,87 sp. l. 14,54 apsk. l. l. 1000 egz.

Ref.: Subačius G. „Lietuvos istorijos metraščio“ devintasis.—Gimtasis kraštas, 1981, birž. 11, p. 5.

Lietuvos TSR Tautų draugystės ordino Mokslų Akademija / Red. kolegija: M. Jučas, B. Vaitkevičius (ats. red.), A. Žukauskas (pirm.) ir kt.; Parengė: E. Balnytė ir kt.—V.: Mokslas; Ist. in-tas. 1981.—171 p., iliustr., 4 iliustr. lap.—Aut.: T. Balnytė, K. Bulota, J. Cesnys, A. Dambrauskas, V. Daukyns, P. Dičius, V. Gudelis, A. Ivaškevičius, K. Jankevičius, D. Jasaitienė, B. Jaskelevičius, P. Katinaitė, E. Kučinskas, K. Korsakas, S. Overaitė, A. Palionienė, V. Petrauskas, V. Puronas, A. Ramanauskas, V. Redaitis, J. Šarmaitis, Č. Sipavičius, A. Smilga, K. Strumskis, V. Šilalnikas, B. Vaitkevičius, A. Vaškėlis, R. Venckevičius, J. Virbickas. Bibliogr. nuorodos išnašose. 13,165 sp. l. 14,7 apsk. l. l. 5000 egz.

Rec.: Gurnys V. Respublikos mokslo centras.—Tarybinė Klaipėda, 1981, liepos 22. Tas pats laikr. rus.; Liauška V. Lietuvos mokslo versmė.—Vakarinės naujienos, 1981, kovo 28. Tas pats laikr. rus.

Vaitkunskienė L. Sidabras senovės Lietuvoje / Red. A. Tautavičius.—V.: Mokslas, 1981.—127 p., iliustr. lap.—Antrašė: LTSR MA Istorijos in-tas. Santr. rus., vok. Bibliogr.: p. 119—125, ir nuorodos išnašose. 11 sp. l. 10,36 apsk. l. l. 2000 egz.

Ref.: Sidabras senovės Lietuvoje.—Draugas (Chicago), 1981, geg. 30.—Parašas: (bk); Statkevičius V. Ar tik kuklus paminklas.—Artojas (Šilalė), 1981, kovo 24; Vaitkunskiėnė L. Kaip kukli dovana: /Aut. pasisakymas ryšium su kn. pasirodymu/.—Naujos knygos, 1981, Nr. 1, p. 20, iliustr.

Zaborskaitė V. Prie Lietuvos teatro ištakų: XVI—XVIII a. mokykl. teatras /Rec.: A. Vengris ir J. Lankutis.—V.: Mokslas, 1981.—220 p., iliustr., faks.—Antraše: LTSR MA Istorijos in-tas. Bibliogr.: p. 218—220, ir nuorodos išnašose. 8,938 sp. l. 12,17 apsk. l. 1. 5000 egz.

Rec.: Lankutis J. Mokyklinio teatro šimtmečiai.—Literatūra ir menas, 1981, birž. 6; Visockis A. Naujos žinios apie teatrą Kražiuose.—Komunistinis žodis (Kelmė), 1981, geg. 7.

Великий Октябрь в судьбах белорусского и литовского народов: (Материалы меж-респ. науч. конф., посвящ. 60-летию образования Литовско—Белорусской ССР) / Ин-т истории АН БССР, Ин-т истории АН ЛитССР; Редкол.: Б. Ю. Вайткявичюс и др.; Реп.: М. П. Костюк, А. П. Ефременко, Ю. В. Балютите и др.—Минск: Наука и техника, 1981.—117 с.—Авт.: Б. Ю. Вайткявичюс, З. А. Василюскас, Н. Л. Иванов, Н. В. Каменская, И. П. Ломако, П. Т. Петриков, П. А. Селиванов, К. З. Сурблис, М. В. Тампононас. Библиогр. в конце статей.

Проблемы этногенеза и этнической истории балтов: Тез. док. Март, 1981 / Редкол.: Р. К. Волкайте-Куликаускаене (отв. ред.), Р. В. Меркене, Ю. М. Юргинис и др.—В.: ИИ, 1981.—156 с., табл.—Авт.: А. П. Алсупе, В. И. Амбразас, М. З. Аун, Ю. Д. Беневоленская, С. С. Березанская, А. Б. Брейдак, Л. М. Вайткунскене, А. П. Ванагас, А. О. Вийрес, Р. К. Волкайте-Куликаускаене, А. А. Гирининкас, Р. У. Гравере, Я. Я. Граудонис, Э. С. Гудавичюс, Ф. Д. Гуревич, Г. М. Давыдова, Р. Я. Денисова, П. М. Долуханов, Л. А. Думпе, Э. М. Загорюльский, Я. Т. Зверуто, З. П. Зинкявичюс, Е. М. Катанова, Ю. А. Лаучюте, М. И. Лекамцева, И. А. Лозе, В. П. Мажюлис, В. В. Мартынов, Р. В. Меркене, В. И. Мисявичене, А. Г. Митрофанов, П. А. Молчанова, Э. С. Мугуревич, Й.-В. Й. Найнис, А. П. Непокупный, Е. Н. Носов, Ю. В. Откупщиков, С. В. Павилонис, К. В. Павлова, И. А. Папрецкене, Р. К. Римагтене, И. И. Саливон, В. В. Седов, З. М. Сергеева, М. К. Слава, А. Я. Стубавс, В. Н. Топоров, Э. Ю. Тыниссон, И. В. Тынураст, Д. И. Фояков, Н. В. Хвоцинская, Л. Й. Хеапост, И. Р. Цимерманис, С. Я. Цимерманис, Г. А. Чяснис, В. А. Шадыро, Ю. М. Юргинис. 9,7 печ. л. 6,4 уч.-изд. л. 600 экз. оп

b. Neplaniniai darbai

Navickas K., Žepkaitė R., Surbllys K. Lietuvos TSR istorija: Vadovėlis 10—11 kl. / Red. R. Žepkaitė.—Šviesa, 1981.—208 p., iliustr., faks., žemėl., 2 iliustr. lap. 13,75 sp. l. 14,58 apsk. l. 1. 55 000 egz.

O. Adomonienė